

scendum est. Igitur quia spiritus Dei, qui ferebatur super aquas, spiritus pietatis est, hoc vere dignum se opus fecit, ut inopem fundum abyssi penetraret, & interiora ventris eius, tantis ornamentis illustraret, quorum nouissimum & optimum Deus & homo Christus est, administrationem principatum & potestatem in caelestibus. ut eius paulatim sapientia eis multiformis innotesceret. Verè pius dominus post ruinam caducorum spirituum, adorantes dominationes, & tremantes potestates, refocillante pietatis opere erudiuit ad veram humilitatis sapientiam, dum de interioribus abyssi, super cuius faciem erant tenebra, regem & dominum ipsorum parans educere, talem hoc modo incepit fabricam. Hic ordo & nobis hodieque competit, ut omnis anima, prius timore, post amoris pietate compungatur. Etenim sic ut nos prius angimur timentes gehennam, & postea pro modulo nostro delectamur amâtes eternam vitam, sic illi & prius in casu damnatorum angelorum, terribilem, & ex subsequenter operibus Deum cognouerunt amabilem. An parum hoc illis profecisse putas ad pietatē, quod viderunt in tali firmamento suae firmitatis similitudinem? Etenim sicut illae aquae quae super firmamentum sunt, non delabuntur, & quae sub firmamento sunt super illud non leuatur, sic nec illi beati spiritus ultra casuri, nec isti reprobi sunt amplius in statum proprium ulla mutatione reuocandi.

Item, de non impossibili aquarum positione super firmamentum.

CAPVT XXV.

ITa vehementer (ut supra dictum est) magnificatus est Dominus Deus noster, primum amictus lumine sicut vestimento, deinde extendens caelum sicut pellem, & teges aquis superiora eius. Et mirum quidem opus magnifici Dei, quod aquarum molem, subterfusi sustinet firmamenti natura subtilis: Veruntamen haec ipsa admiratio ex praesenti exemplo tolerabilior sit, ne illud cuiquam incredibile sit. Quid enim terram grauiissimam, de qua postmodum dicendum est, aliud sustinet, nisi vndique circumfusis aer, idē licet crassior, & aquae partim circumfluentes. Hoc enim admirans Psalmista: Confitemini (inquit) Domino qui facit mirabilia magna solus, qui fecit caelos in intellectu, qui firmavit terram super aquas.

De eo quod scriptum est in Psalmo memorato, qui ponit nubem ascensum tuum.

CAPVT XXVI.

Quid verò est, quod ubi idem propheta dixit: qui tegis aquis superiora eius, prius adiunxit: qui ponis nubem ascensum tuum, qui ambulat super pennas ventorum, qui facis angelos tuos spiritus, & ministros tuos ignem vrentem: Etenim mysticè quidem propheta est, de hoc ipso qui caelum extendit magnificentissimo Deo, dei verbo,

quia homo factus est & mortuus, post resurrectionem suam in caelum ascendit. Tunc enim posuit nubem ascensum suum, & ambulauit super pennas ventorum, videntibus quippe Apostolis suis, eleuatus est, & nubes suscepit eum ab oculis eorum. Verum hic nos litera sensum quarimus, ut certum historiae fundamentum teneamus. Quid ergo est, qui ponis nubem ascensum tuum, &c. nisi quia diuersos sub eodē firmamento caeli huius. aeris, motus huic habitationi necessarios beneficio conditoris fieri, comedari debuit. Tunc enim ponit nubem ascensum suum, & iterum ambulat super pennas ventorum, quando ad temperandum caeli feruorem aquae de mari, siue fluminibus, stagnisque, & paludibus exhalatae glomerantur, actaque flabris ventorum iterum in terram per coequetas pluuiae guttas deferuntur. Hoc modo & planè ponit nubem ascensum suum, & ambulat super pennas ventorum, non quidem vagando in circumscriptione eius substantia, sed coepetens auxilium conferendo, quando vult & prout vult, ad regendum ea quae condidit, prouidentiae eius semper indigentia. Hoc (inquam) modo facit angelos suos spiritus, & ministros suos ignem vrentem. Et si rectè iuxta praesentis loci causam accipias, magnificentius dici non potest. Spiritus namque procellarum hic intelligendi sunt, qui tam certis effectibus faciunt verbum eius, & non magis aberrant a voluntate vel arbitrio eius, quam rationales spiritus, quos angelos. i. hucios dicimur. Proinde quod facit (inquit) angelos suos spiritus, & ministros suos ignem vrentem. i. qui spiritibus tepestatur, siue procellarum, p. angelis vel nunciis suis, & igne vrentem p. ministris suis vtiuntur. Quod etiam aliū sensum habere videtur. scilicet quod rationales angeli, secundum propriam vitam spiritus, & secundum corpora sua ignis vres fieri dicantur, ut quibusdam dubie visum est, illud tamen verum & certum est, quia haec quae dicta sunt, sic deo mundi ministrant, ut consuetudine nuntiandi, tempora nobis nota fecerint, & perseverantia ministrandi illi usque creaturae eius enutrient. Et notandum, quod non in praeterito dixit, qui posuisti nubem ascensum tuum, qui ambulasti super pennas ventorum, qui fecisti angelos tuos spiritus: sicut postmodum ait, qui fundasti terram super stabilitatem suam, & terminasti posuisti aquis quae non transgrediuntur, & fecisti lunam & tempora, & posuisti tenebras, & facta est nox. Sed praesenti tempore dixit, qui ponis nubem ascensum tuum, qui ambulat super pennas ventorum, qui facis angelos tuos spiritus. Non enim de creaturae aliquid constitutione hic agitur, sed de accidentē motu creaturae. scilicet caeli huius, quia videlicet spiritus isti. i. venti, non per se ipsi creaturae, sed quasi quidam anhelitus suffantis naturae vel creaturae motus sunt. Quae cum semper moueantur eodē nutu creatoris, quo & firmamentum superperi sepe voluitur, & inferi aquae & fluuiales semper labuntur, non tamen semper aequaliter,

Act. 1.

B vel

Ephe. 3.

Psal. 135.

Psal. 103.